Turistične naloge in akcije v letu 1994

Kljub številnim prizadevanjem in nekaterim uspešnim nalogam je na področju turizma v naši občini še vedno precej torišč dela. O tem, kaj vse bomo lahko storili letos, je stekla razprava na januarski razširjeni seji odbora za turizem, ki so se ga udeležili tudi predsedniki turističnih društev.

Tako naj bi še v tem mesecu podali pripombe na osnutek programa nalog v turizmu za tekoče leto, ki ga je smelo pripravil občinski sekretariat za gospodarstvo. V njem so zapisane naloge, kot so: ureditev parkirišč in novih sprehajalnih ter jahalnih poti, vzdrževanje obstoječih turističnih poti, označitev krajev, ureditev jezer in porečja rek, priprava propagandnega gradiva za turistična območja, odpiranje novih enot kmečkega turizma, ustanavljanje novih turističnih društev...

V mesecu marcu od 23. do 29. se bo tako kot že dve leti doslej s svojo primestno in letos tudi mestno turistično ponudbo naša občina v nekoliko večjem obsegu predstavila na tradicionalnem sejmu Alpe-Adria. Lani sta bila v občini ustanovljena dva turistična društva (Škofljica in Krim), naloga ustanavljanja novih pa ostaja aktualna tudi v prihodnje.

Vsa društva in kraji se bodo tudi letos vključili v tradicionalne aktivnosti mestne in republiške turistične zveze na temo Iščemo najbolj urejen kraj. To akcijo bo spremljal tudi občinski odbor za turizem. Za razliko od prejšnjih let pa ne bo več potekalo javno preko časopisa Naša komuna. Občinsko glasilo se bo v pomladanskem času lotilo nove akcije pod naslovom Iščemo najbolj prijazno gostilno, pri čemer bodo predloge in izbor opravljali bralci – občani. Sicer pa je skupščinski odbor za turizem že pristopil k organiziranju velike akcije, imenovane **Iščemo najbolj aktivno, domiselno in zavzeto turistično društvo v občini.** Potekala bo od 1. marca do 30. septembra, vanjo se lahko vključijo vsa turistična društva v občini, ki so, mimogrede povedano, že prejela poseben vprašalnik in ob zaključku bodo najboljše uvrščena društva prejela nagrade.

Nekatere aktivnosti že tečejo in so vezane tudi na razvoj turizma – celostno ureditev podeželja in obnovo vasi – o čemer objavljamo poseben prispevek, pravkar pa je izšel tudi prelep prospekt vodnik Potovanje po Turjaku, Velikih Laščah in Robu z okolico!

NOV TURISTIČNI PROSPEKT – VODNIK

Potovanje po Turjaku, Velikih Laščah in Robu z okolico

Naša občina oziroma konkretneje njen sekretariat za gospodarstvo je založil in izdal v sodelovanju s krajevnimi skupnostmi Rob, Velike Lašče in Turjak ter tamkajšnjimi turističnimi društvi izjemno zanimiv in nadvse uporaben prospekt-vodnik, ki nas z natančnim zemljevidom in temeljitimi opisi popelje v svet slovenske kulturne zibelke, v območje Velikih Lašč, Turjaka in Roba.

To je prvi tovrsten turistični vodnik za to območje in dobrodošel bo marsikateremu izletniku, pohodniku, kulturniku ali naključnemu obiskovalcu teh prelepih krajev nedaleč od Ljubljane na pragu vedno očarljive dolenjske pokrajine.

V njem je pregledno opisana kulturna in naravna dediščina tega območja s preglednico gostiln in drugih turističnih informacij, še posebej pa velja opozoriti na temeljit opis sprehajalnih in planinskih poti, ki jih na tem območju ni malo in morda ostajajo izletnikom še vedno premalo poznane.

Ta turistični vodnik je kvalitetno delo Geodetskega zavoda Slovenije, ki ga je natiskala Tiskarna Slovenije v 2000 izvodih, kmalu pa ga boste lahko kupili na sedežu občine Ljubljana Vič-Rudnik, na Turjaku, Rašiči, v Velikih Laščah in na Robu.

Kako teče projekt CRPOV

Ta projekt o celostnem razvoju podeželja in obnove vasi je občinski izvršni svet sprejel pozno jeseni, z mesecem januarjem pa že poteka na terenu. Tako je Zavod za organizacijsko poslovanje, ki vodi ta projekt za območje krajevnih skupnosti Polhov Gradec in Črni Vrh, opravil prve predstavitve projekta že na Črnem Vrhu, v Prapročah (glej zapis) ter v prvih dneh februarja še na Šetniku, d. o. o. Area iz Cerknice pa opravlja projet za območje Velikih Lašč in Roba – konkretneje za vasi Veliki Osolnik, Dvorsko vas in Veliko Slevico. Njihov pristop pa zahteva obisk sleherne družine z ugotovitvijo stanja, oceno želje in možnosti za vključitev v ta projekt. Skratka akcija je stekla, o njej pa bomo več poročali v naslednjih številkah.

NA PRAPROČAH O CELOVITEM RAZVOJU PODEŽELJA

CRPOV nudi podeželju nove razvojne možnosti

Krajani Praproč pri Polhovem Gradcu so se lahko te dni neposredno seznanili s projektom CRPOV (Celoten razvoj podeželja in obnova vasi) za območje Polhovega Gradca, ki sta ga pripravila Zavod za organizacijsko poslovanje (ZOP) in ustrezne občinske službe v sodelovanju z republiškim kmetijskim ministrstvom. Projekt CRPOV razen Praproč vključuje tudi Črni vrh–Šmolnik in Šetnik, trajal pa naj bi 5–6 mesecev, in sicer ob rednih delovnih srečanjih s krajani.

V tem času naj bi družno odkrivali morebitne potenciale za vsestranski razvoj kraja, pretresali krajevno problematiko in ugotavljali, kakšen gospodarski program bi bil najbolj perspektiven. Projekt bo omogočal krajanom, da bodo laže prihajali do ustreznih dokumentov za gradnjo in obnovo objektov, ponujajo se jim možnosti za dopolnilne dejavnosti, prav pa bi bilo izkoristiti tudi stara, zdaj žal vse premalo izkoriščena znanja. Po nekaj mesecih bo ZOP s svojim teamom (štirih izvedencev s posameznih področij), ki ima ključno vlogo pri predstavitvi projekta na terenu končal svoje delo.

»Želimo pripraviti program za vaše vas za naslednjih petnajst let. Do zdaj se na občinah ni planiralo celovito, ampak bolj prostorsko, kar je marsikateri vasi prineslo škodo. To bi lahko s celovitim planiranjem zdaj popravili,« je med drugim zbranim Prapročanom v Lebnovi domačiji pojasnjeval predstavnik ZOP-a Rudolf Rome (srečanja so se udeležili tudi predstavniki občine in območna kmetijska pospeševalka).

Predstavnik ZOP-a je nadrobneje predstavil projekt, s poudarkom, da bodo vsi načrtovani programi nastajali v kraju samem; krajani bodo prinesli predloge, potem pa bodo skušali ob ustrezni strokovni pomoči izdelati načrte.

V skupnem pomenku so ugotovili, da je na Prapročah še veliko (naravnih in drugih) možnosti za celovit razvoj kraja, da pa je predpogoj boljša cesta in telefonija.

BRANKO VRHOVEC

Predstavnik ZOP a na srečanju s krajani Preproč

Novi tolarji za krajevne skupnosti

Občinski sekretar za urejanje prostora in varstvo okolja Egon Breitenberger je odredil, da se iz sredstev nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za odpravo komunalnega deficita nakaže denar naslednjim krajevnim skupnostim:

KS Brdo	500.000 SIT	za kanalizacijo
KS Črni vrh	1.500.000 SIT	za vodooskrbo
KS Golo–Zapotok	500.000 SIT	za vodooskrbo
KS Ig	1.000.000 SIT	za vodooskrbo
KS Iška vas	1.000.000 SIT	za kanalizacijo
KS Kozarje	1.000.000 SIT	za kanalizacijo
KS Krim	361.355 SIT	za kanalizacijo
KS Peruzzi	1.000.000 SIT	za ceste
KS Rakitna	500.000 SIT	za ceste
KS Tomišelj	1.000.000 SIT	za kanalizacijo
KS Velike Lašče	700.000 SIT	za vodooskrbo
KS Vrhovci	1.000.000 SIT	za vodooskrbo

ŽELIMLJE

Huda kri zaradi cest

V Želimljah je bilo lani kar nekaj hude krvi pri urejanju (asfaltiranju) tamkajšnjih cest. Pravzaprav se je zapletlo pri vrstnem redu, po katerem naj bi asfaltirali ceste, saj so nekateri v kraju očitali KS, češ, da se ne drži začrtanega komunalnega programa, ampak da si je izbrala lastno prioriteto asfaltiranja cest.

»Krajanom smo pokazali, da smo delali pravilno po programu KS, ki ga ponavljamo že več let. Pred tem smo (leta 1991) v Želimljah in na Golem opravili posebno anketo o sanaciji cest na območju KS Želimlje, in krajani so se s programom strinjali,« zatrjujejo na KS Želimlje.

Asfalt je, kot je bilo v planu, najprej dobila cesta od vaške trgovine do cerkve, nato pa še cesta od trgovine skozi vas proti zaselku Klada, ki je demografsko ogrožen. Ta cesta hkrati povezuje Šelnik in Klado. Nekateri krajani Želimelj pa so se kar sami lotili asfaltiranja dela ceste od Podrebri mimo cerkve do vasi (»mimo njihovih hiš«), češ da bi morala KS najprej poskrbeti za to cesto. Dejansko je bilo asfaltiranje te ceste v planu KS šele na tretjem mestu.

V letošnjem letu bo KS Želimlje vsekakor skušala v celoti asfaltirati to cesto (v skupni dolžini 700 metrov – za asfaltiranje pa je ostalo še 470 metrov), pri čemer so že zaprosili občino za 2 milijona tolarjev pomoči.

Letos naj bi nadaljevali tudi z obnovo ceste od cerkve v Želimljah na Pleso, ki je dolga kakih 1300 metrov. Z lastnimi sredstvi so cesto že primerno utrdili, uredili bodo tudi odvodnjavanje, tako da bodo ostala le še finalna dela in asfaltiranje. Za dokončanje del na tej cesti so zaprosili občino za 3,5 milijona tolarjev.

Manj pa je jasno, kaj bo z asfaltiranjem lokalne ceste M6 4802 (Pijava Gorica–Želimlje–Turjak). Uporabniki ceste si vsekakor želijo, da bi jo asfaltirali vsaj od Želimelj do Podturjaka (2 kilometra).

Želimeljsko pokopališče postaja vse tesnejše, še vedno pa je tudi brez mrliške veže. KS je že leta 1990 naročila pri LUZ-u lokacijsko dokumentacijo za razširitev pokopališča, a jim jo, kot pravijo, še do zdaj niso izdelali.

V Želimljah bi radi tudi vsaj še kakih 30 telefonskih številk, v zaselku Klada, nekaj kilometrov proč, pa boljšo preskrbo z vodo. Zdaj vodo črpajo tako kot v rimskih časih – z ovnom. Kadar je suša, seveda tudi ta odpove, in tedaj morajo krajanom (zaselek ima 8 hiš) dovažati vodo gasilci z Iga.

BRANKO VRHOVEC

PILOTE, HRASTOVE, KOSTANJEVE, BOR

PRODAM

INFORMACIJE 771-232 GROSUPLJE

Nova stanovanja na Grbi

Prav ta mesec bo gradbeno podjetje Grosuplje pričelo graditi dva stanovanjska bloka v katerih bo 22 nadstandardnih stanovanj, katerih kvadratni meter bo stal do 2300 nemških mark. Zanimivo je to, da je večina stanovanj že rezerviranih, opremljena pa bodo po željah kupcev.

Cvetličarna

Vazjetka

Trgovski center Rakovnik (Dolenjska cesta 43)
nova telefonska številka 127-33-60

V TRNOVEM

Kako zaščititi pločnike in zelenice?

Lani so v Trnovem porabili kar precej denarja za ureditev pločnika na Ipprovi, ki,že vseskozi predstavlja svojevrstni problem. Pločnik bi bilo treba nujno zaščititi, pravijo na KS Trnovo in namestiti betonske stebričke, tako da vozniki ne bi mogli več parkirati na njem. V drugih delih Ljubljane so ta problem že rešili.

»Hojnica je zdaj popločena. To je pravzaprav še Plečnikova zamisel. Bojimo pa se, da se bo to izrodilo,« pravi tajnik KS Trnovo Dušan Milič.

Podobno bi bilo treba zaščititi tudi zelenico pred športnim parkom, na kateri prav tako parkira vse več avtomobilov.

»To zelenico smo urejali ob ureditvi cestišča ob Ziherlovi ulici. Že pred leti smo predlagali, da bi zelenico odstranili, saj obiskovalci športnega društva nimajo dovolj prostora za parkiranje. S tem bi dobili dodatne parkirne površine, zelenica pa ne bi bila tako uničena.«

Krajevni skupnosti Trnovo je še od lanskega leta ostalo asfaltiranje Staretove ulice in del Mivke (drugi del naj bi asfaltirali letos). Do kraja naj bi uredili tudi Karunovo, nato pa na nej položili talne grbine, da vozniki ne bi mogli več tako divjati po njej.

B. VRHOVEC

Na Igu je še veliko dela in problemov

Le 10 km od Ljubljane, na samem robu prestolnice Slovenije, je Ig, kraj, ki po komunalni opremljenosti in urejenosti lahko rečemo sodi med nerazvite kraje v Sloveniji.

Ravno zaradi tega sta trud in prizadevnost krajanov toliko manj opazna in uspešna. Tudi s samoprispevkom smo gradili, asfaltirali smo precej cest (razen v vasi Sarsko in nekaterih ulic na Igu), uredili razsvetljavo in še marsikaj drugega. Ali kaj, ko smo pri tako velikih nalogah največkrat nemočni.

Vaščani Sarskega so še danes brez vodovoda, tudi na Igu je vodovod potreben obnovitve. Najbolj pereče pa je stanje na področju kanalizacije. Prav v letu 1993 samo skoraj vso energijo usmerili v reševanje te problematike. S krajani smo opravili številne razgovore in veliko hudih besed je bilo izrečenih, predno smo se dogovorili za višine sofinanciranja (saj te znašajo od 500 DEM za asfalt in 300 DEM za kanalizacijo na družino). Stvari so se le premaknile v delu novega naselja Rastuke in od Mizarstva do »Doma obrambne vzgoje«? Oba sistema sta priključena na glavni kanal, ki vodi iz Drage ob čistilni napravi in je bil dokončan v letu 1992.

Tudi sanacijaižanskega vodovoda se nadaljuje, v celoti je bilo obnovljeno črpališče, zamenjanih je bilo precej dotrajanih cevi in s tem so se bistveno zmanjšale izgube.

Lani je bilo asfaltiranih še 2500 m vaških cest na Igu, v Iški Loki in Mateni. K dokaj dobremu vzdrževanju makadamskih cest je pripomoglo kršenje peska iz peskoloma last KS Ig in s pomočjo delavcev, ki sta delala v okviru javnih del.

Na pol poti je ostalo poimenovanje ulic na Igu, pa ne zaradi komisije in organov KS Ig, ampak zaradi blokade dela skupščine mesta Ljubljane. Skoraj nerazumljivo, ampak res je, da predlog poimenovanja ulic že več kot leto dni čaka na potrditev te neresne skupščine.

V preteklem letu je KS Ig v celoti financirala tudi dokončanje javne razsvetljave v »Čolnarski ulici« na Igu, ter postavila dodatne svetilke še drugje po Igu (v Rastuki) in na Sarskem.

Ogromno dela so v letu, ki je za nami, opravili tudi ižanski gasilci. Vsa njihova prizadevanja so usmerjena v izgradnjo novega gasilskega doma, s katerim bi radi počastili 110. obletnico gasilskega društva Ig. Pri tem jim pomaga Ministrstvo za obrambo in KS Ig.

Bolj počasi potekajo priprave na izgradnjo nove pošte na Igu. Število telefonskih priključkov že dolgo ne zadošča več potrebam našega kraja, pa tudi bančni servis nujno potrebujemo.

Z veliko težavami se srečujejo tudi naši najmlajši. V OŠ na Igu hodi 600 učencev, na voljo imajo enako kapaciteto prostorov, kot pred leti, ko jih je bilo samo 300. Učenci razredne stopnje obiskujejo pouk v dveh izmenah, njihovi učni prostori pa so v 130 let stari zgradbi in ne malokrat jih pri pouku obišče prava miš. Stvar se nekoliko premika, saj ravno v tem času pridobivamo dokumentacijo za adaptacijo in dograditev šole. Pri tem nam po svojih močeh pomaga občina Vič-Rudnik.

Ogromno dela in problemov je vezanih na Ig in ostale vasi na Iženskem. Krajani zares upamo, da bomo ujeli ostale kraje in da bo nova občina motivacija in gonilo nadaljnjega razvoja. Tudi doseženi, vseeno ne majhni uspehi, so spodbuda za nadaljnje delo.

SVET KS IG

HORJUL

Širitev kanalizacijskega omrežja

Spomladi naj bi v Horjulu nadaljevali z gradnjo kanalizacijskega omrežja, ki so jo zastavili že v lanskem letu. Najprej bodo priključili gospodinjstva na že lani zgrajeno omrežje, potem pa, če bodo dopuščale možnosti, skušali zgraditi še glavni vod skozi osrednji del vasi (v smeri proti Ljubgojni). Vod naj bi potekal po glavni cesti, ki jo nameravajo prav tako obnoviti, saj sta jo že krepko načela zob časa in muhasto zimsko vreme.

Kakor hitro bo dopuščalo vreme, pa bo steklo tudi asfaltiranje ceste skozi gornji del Horjula (proti razpotju za Koreno), ki ga je jeseni zaustavil nenaden mraz in sneg.

B. VRHOVEC

Pločnik tudi pred Iskro Horjul

Delavci Hidrotehnika iz Ljubljane so ob potoku pred Iskro Horjul že lani zastavili gradnjo podpornih zidov za pločnik, ki naj bi obrobljal tudi ta del ceste (pred tem je bil pločnik zgrajen že skozi prednji del vasi, v smeri proti Zaklancu). S tem naj bi se povečala varnost pešcev, ki hodijo tam mimo, saj je promet v tem delu Horjula še posebej gost. Z delom bodo delavci nadaljevali kakor hitro bo dopuščalo vreme.

B. VRHOVEC

Krajanke in krajani **Vnanjih Goric** so imeli v okviru projekta celovite prenove kraja, **8. januarja** spet priložnost neposrednega vpliva na potek skupnih prizadevanj v te namene, kar je bilo predstavljeno tudi v novi številki **krajevnega lista.**

Sicer pa se je ob **Frželarskem biltenu** izoblikovala nova priložnost medsebojnega obveščanja in to na **medkrajevni** ravni. Zaživelo je **glasilo Zvonček,** ki nas bo mesečno obveščalo o življenju in delu v župniji **Brezovica pri Ljubljani.**

Mlade pevke in pevci pa so z odborom sklada za obnovo doma duhovnosti v Stržišču pod Črno prstjo pripravili **11. januarja na Brezovici** v ta namen **dobrodelni koncert.** Nastopala je domača vokalno instrumentalna skupina **Jonatan,** študentska skupina **Mladost, pesem, prijateljstvo,** ki združuje mlade iz vseh vetrov ter vokalna skupina **Gloria iz Viča.** Prisluhnili smo mnogim skladateljem, slišali pa tudi dve krstni izvedbi. Navdušene udeležence koncerta je toplo pozdravili tudi voditelj gibanja pot – Vinko Kobal.

V gasilskem domu na Jezeru so se **15. januarja** zbrale ljubiteljice in ljubitelji **narodnih noš** in **konjskih vpreg.** V svojih **novoustanovljenih sekcijah** bodo skrbeli za lepe noše in okrašene kočije na mnogih prireditvah doma in po svetu. **Zbirati** pa bodo začeli tudi **zanimivosti s tega področja** in seveda v okviru možnosti »krepili« svoje vrste.

30. januarja so skavtinje in **skavti Ostrorogega jelena** pripravili v domu krajanov v **Vnanjih Goricah »Prijateljsko srečanje ob letu družine«.** Mladi **pantomimiki** so prikazali veliko slik–skečev, ki so ponazarjali **nasilje v družinah.** V ljudski igri **»Maronarjev božič«** pa so predstavili doživetja peka kostanja in vseh njegovih strank. Bistvo lutkovne predstave **Grdi raček** pa je v tem, da ne smemo ljudi obtoževati in ne ocenjevati le po zunanjosti, saj jih premalo poznamo.

Kulturni večer pred slovenskim kulturnim praznikom je bil **4. februarja v Marijinem domu na Brezovici.** Pripravili so ga **skavti.** Tudi na tem srečanju smo spoznavali **vrednote domačih talentov.** Napisano in pa bogati načrti v prihodnje obetajo še veliko takih priložnosti. **Jih boste »ujeli tudi vi?«**

OBVESTILI

Sprememba dostave Naše komune v KS Vnanje Gorice

Naslednjo številko vam bo prinesel poštar. V primeru, da boste ostali brez nje, to sporočite na KS Vnanje Gorice, skupaj z vašim točnim naslovom, ki ga bomo posredovali uredništvu.

DRAGO STANOVNIK

Priporočila PTT Notranje Gorice

Prosimo **krajane našega področja, da posredujejo** pošiljateljem svoje **točne naslove.** Pisma in pošiljke **s starimi ali nepopolnimi naslovi bomo namreč zavračali!**

PTT Notranje Gorice

Prizidek k dobrovski šoli?!

V stari dobrovski šoli se danes še odvija razredni pouk, v njej pa je tudi vrtec. Toda vse kaže, da bo ta dejavnost našla prostor v novem prizidku pri novi dobrovski šoli. **Krajevna skupnost Dobrova se je namreč** odločila, da bo v tem starem šolskem objektu nova telefonska centrala ter prostori za kraj pomembnih storitev, kot so npr. pošta, lekarna... V pripravi so idejne zasnove za izgradnjo prizidka pri novi osnovni šoli, finančna konstrukcija pa še zdaleč ni zaključena, saj bodo na voljo zaenkrat le sredstva od prodaje staršega objekta, kar pa ni dovolj. Pot do preostalih sredstev pa vsekakor ne bo lahka in kratka.

Kmalu pouk na OŠ Barje?

Prav ste prebrali. Z ozirom na več kot veliko prostorsko stisko, s katero se hočeš nočeš srečuje OŠ Oskar Kovačič – pouk na podružnični šoli Rudnik poteka v dveh izmenah, na matični šoli pa je pouk organiziran celo v .... in bi 70 učencev lahko že sedaj obiskovalo pouk v barjanski šoli – mora to vprašanje v naslovu kmalu dobiti odgovor. V teku so prizadevanja in prvi pogovori občinskega sekretariata za družbene dejavnosti, OŠ Oskar Kovačič, KS Barje in KZ Ljubljana. Kmetijska zadruga, ki je sedaj v tem objektu stare barjanske šole, je namreč pred leti brezplačno dobila opravlja izobraževalno dejavnost, kar pa se ni pravzprav nikoli dogajalo. Problematiko bomo spremljali in o tem tudi obveščali bralce našega časopisa.

Tudi pozimi rastejo užitne gobe

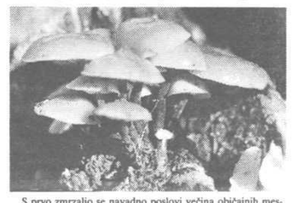

S prvo zmrzaljo se navadno poslovi večina običajnih mesnatih gob, nekatere, izrazito zimske, pa se takrat šele pojavijo. Seveda, če temperatura le ne zdrkne pregloboko pod ničlo in če ne zapade prevec snega. Velika večina zimskih gob uspeva na lesnih ostankih ali na propadajočem drevju, največkrat kot gnilobivke, le redko kot zajedalke. Poleg užitnega in zelo cenjenega bukovega ostrigarja ali poznega školjkarja (Pleurotus ostreatus), lahko najdemo v tem času, še zlasti ob odjugah, ki sledijo hladnim šokom, tudi prav tako užitno zimsko panjevko (Flammulina velutipes), majhno lističasto gobo z značilnim medenorumenorjavim klobučkom in žilavim žametasto črnikastim betom. Gobica raste največkrat šopasto na propadajočem listnatem drevju, redkeje na še živih drevesih. Mraz, če le ni prehud, ji ne more do živega, ker vsebuje nitroglicerin. Goba je užitna in dobra tudi zmrznjena (klobučki). Če pazimo na omenjene značilnosti, je ne moremo zamenjati z nobeno strupeno gobo, ki jih je v tem zimskem času itak zelo malo.

BRANKO VRHOVEC

PREDSTAVLJAMO VAM NAŠ KRAJ:

RETJE

Suha roba se komajda še splača

»Svet okrog Lašč ni romantično lep, je pa po svoje jako zanimiv. Tu ni visokih gora in malo je tekoče vode. Tu ni ravnega polja, vse je bregovito, le malokje oko uzre bistri studenec. Za poljem se razprostirajo gozdovi, bukovje in temna smreka...«

Tako je svet okrog Velikih Lašč opisoval retenjski bard Fran Levstik, rojstni vasi, Retjam, pa namenil še nepozabno pesem »Naša vas«, v kateri je opeval domači holm s komajda tremi kajžami, orehi, jablanami, slivami, žuborečim potokom, ulnjaki in s sanjsko cerkvico sv. Roka nekje v ozadju.

Danes je na holmu (Dolnjih Retjah) nekaj več hiš, skupaj z Gornjimi Retjami onstran ceste v bregu, jih vas šteje 19. Vasici deli na pol avtomobilska cesta, ki pelje naprej proti Ribnici in Kočevju, medtem ko so nekoč tovorniki tovorili svojo robo še po stari cesti, ki se je vila prav mimo Levstikove rojstne hiše. Retjanom je nova cesta okno v svet, se pa jezijo nad gostim prometom in hitrimi avtomobili, ki ogrožajo prečkanje ceste (posebej na križišču, ki vodi na Dol. in Gor. Retjami).

»Ob cesti bi nujno potrebovali ogledalo. Ze več let se trudimo, da bi ga dobili, a brez uspeha,« pravi o problemu krajan **Stane Indihar,** ki je hkrati tudi delegat v skupščini KS Velike Lašče. Zaman v Retjah čakajo tudi na zabojnike za odpadke, pa čeprav so zanje že večkrat zaprosili na KS.

V Gornjih Retjah se pripravljajo, da bi asfaltirali kak kilometer in pol dolgo krajevno cesto, ki vodi v vas. Kolikor bo denar, bo asfalt že letos, seveda ob primernem deležu krajanov.

Priči iz davnine

V Dolnjih Retjah še stoji stari Ilijev kozolec, ki je menda še prav tak, kot je bil v času Levstikove mladosti. Kozolec je zgrajen iz tesanega lesa, brez enega samega žeblja. Pokrit je še s slamo. Sredi vasice, tik pred Levstikovo rojstno hišo, pa še sameva mogočna vaška lipa, iz katere so po bajkah prihajali na svet otroci. Tudi Levstik naj bi prišel na svet iz te lipe. V košato retenjsko lipo, ki jo komajda objame šest mož, je dvakrat udarila strela, zato je že precej dotrajana. Nekoč je imela lipa pri tleh globoko luknjo, kamor so vaščani metali črepinje. V zadnjih letih je odprtino stisnilo, tako da je praktično ni več moč opaziti.

Zvestoba suhi robi

Krajani Retij se še dobro spominjajo časov, ko je bilo moč s suho robo zaslužiti kar lepe denarce. Ljudje so si z zaslužkom zgradili hiše, od suhe robe se je dalo živeti. Danes je za večino Retjanov to le dopolnilna dejavnost, saj si večina služi kruh v Ljubljani ali v Ribnici. Vendar pa v obeh vaseh ne izdelujejo isto: V Dolnjih Retjah so zvesti sodčkom, v Gornjih pa izdelujejo palate iz žlice. Večina suhe robe prodajo kmetijski zadrugi Velike Lašče. Za vse manjše denarce kajpada. Stane Indihar pravi o tem:

»Zdaj se s suho robo bolj slabo zasluži. Povečal se je davek, tudi Hrvati ne odkupujejo več, nasploh roba ne gre več tako kot včasih. Zdaj zaslužimo le še toliko, da je za material in za položnice...«

BRANKO VRHOVEC

Retenjska panorama: stari skednji in kozolci še pričajo o Levstikovih časih

Predstavnik ZOP a na srečanju s krajani Preproč

STANOVANJSKI OBJEKTI

- Zbiramo interesente za nakup individualne stanovanjske hiše ali dvojčka v Podutiku, na zemljišču velikosti 534 m2. Cena za 3. gradbeno fazo je 1490 DEM/m2 (rok gradnje 5,5 mes), za 5. gradbeno fazo pa 2035 DEM/m2 (rok gradnje 10,5 mes).
- V Šmartnem pod Šmarno goro prodajamo stanovanja velikosti od 37,8 m2 do 131,05 m2 v novih večstanovanjskih hišah, vseljivih decembra 1994. Cena ob takojšnjem plačilu 1690 DEM/m2 oz. 1850 DEM/m2 za plačilo v tranšah.
- Na območju Viča, Rožne doline, Brda, Vrhovcev, za gotovino kupimo več stanovanj ali stanovanjskih hiš.

POSLOVNI PROSTORI

- Zbiramo ponudbe za nakup komunalno opremljenega zemljišča za ekološko nesporne dejavnosti v industrijski coni na Rudniku.
- Na Dalmatinovi blizu sodišča oddamo 3 pisarne velikosti 92 m2 po 30 DEM/m2.
- Kupimo gradbene parcele za stanovanjske hiše in proizvodno dejavnost.
- V središču Kr. Gore prodajamo lokale različnih velikosti, cena 2500 DEM/m2.
- Na Jakščevi oddamo pisarniški objekt velikosti 150 m2, cena 30 DEM/m2.

rokada d.d. podjetje za promet z nepremičninami, Ljubljana, Pražakova 8/I
tel.: 316-653, 13-24-317 faks:13-24-203